

*Передмова до фонду
Управління землеробства і державних маєтностей Могильовської та
Чернігівської губерній, м. Могильов*

Ф. 137, оп. 1–6, 753 од. зб., 1819; 1838 –1919 рр.

1. Історія установи-фондоутворювача

У 1838 році управління державними селянами і державними лісами губернії із ведення казенної палати перейшло у ведення спеціально створеної Чернігівської палати державних маєтностей, яка у 1866 році була перейменована у Чернігівське управління державних маєтностей.

Складалося з 3-х структурних підрозділів: господарського, лісового та контрольного. До його ведення входило завідування казенними оброчними статтями, державними маєтками та майном, що знаходилось у володінні держави, землями, лісами, надрами, рибними і звіробійними угіддями, з яких держава отримувала податки.

Після реформи 1861 року управління державними селянами поступово переходить у ведення загальноселянських установ, державні ліси – у ведення лісоохоронних комітетів.¹

Основними функціями управління державними маєтностями з того часу є поліпшення землеустрою і землекористування. Тому у 1894 році воно було перейменовано у Чернігівське управління землеробства і державних маєтностей Могильовської і Чернігівської губерній і розташовувалося у м. Могильові.

Ліквідована Декретом РНК від 22 лютого 1919 року щодо організації фінансових відділів губернських та повітових виконкомів.²

2. Історія фонду

Дата першого надходження документів на державне зберігання невідома. Дата описування документів 1949 рік.

У 2018 році рукописні описи №№ 1-6 перероблені шляхом редагування заголовків з частковим переглядом справ.

Основні документи фонду:

Циркуляри Міністерств державних маєтностей, землеробства та Чернігівської палати державних маєтностей. Звіти лісництв. Відомості про ціни на провіант, фураж та перевезення вантажів. Документи про незаконне заволодіння казенними землями; порубку лісу; передавання у оброчне утримання земель, пасік, винокурних заводів, вітряків; будівництво хлібозапасних магазинів; звільнення від рекрутської повинності; розподіл доріг на ділянки та відкриття станційних пунктів; введення військово-лісової варти; надання грошової допомоги постраждалим від пожеж; проведення люстрації Батурицького казенного майна (1866–1874). Володільницькі записи казенних селян. Списки козацьких володінь Конотопського повіту. Формулярні списки службовців. Списки службовців.

¹ Державний архів Чернігівської області. – Справа фонду № 137, арк. 15-16.

² Там само. – арк. 4, 4-зв.

3. Характеристика опису

Документи фонду описані та обліковані у описах №№ 1-6. Рукописні описи передруковані, систематизація справ залишена без змін, оскільки фонд пройшов подокументну каталогізацію і каталожні картки влиті до систематичного, географічного та іменного каталогів архіву. До фонду складений іменний покажчик, внесено інформацію до архівної іменної бази даних.

Після удосконалення недіючі описи №№ 1-6 підключено до фонду (опис № 1 справа № 594). До описів складено необхідний довідковий апарат: титульні аркуші, передмову, географічний покажчик до описів №№ 1, 2.

Заголовки справ розкривають повний зміст документів. Крайні дати документів в описах зазначені на рівні число, місяць, рік. Описи складені згідно структурно-хронологічного принципу.

Станом на 07.11.2018 в опису № 1 обліковано 594 справи за 1838–1919 рр., опису № 2 – 71 справа за 1878–1912 рр., опису № 3 – 75 справ за 1819; 1841–1898; 1909 рр.; опису № 4 – 2 справи за 1907–1916 рр.; опису № 5 – 1 справа за 1881 р. та опису № 6 – 10 справ за 1917–1919 рр.

Провідний спеціаліст
07.11.2018

В.В. Ворона